

Spisy průvodní (ve starém řízení soudním).

V řízení soudním (ústním a písemném) jest stranám dle starého soudního řádu dovoleno, po provedení důkazu svědky a znalci (dv. dekr. ze dne 25. srpna 1783 č. 179 sb. z. s.; nař. min. sprav. ze dne 16. prosince 1851 č. 258 ř. z.) po jednom spise vyměnití, ve kterém mohou na základě průvodních protokolů resp. znaleckého nálezu a dobrého zdání o výsledcích provedených důkazů pojednávatí a o zdaru neb nezdaru důkazu se prohlásiti. Při tom může o přípustnosti neb hodnověrnosti svědka, revelanci předmětu průvodního a pod. jednáno býti, an není soudce vázán přisudkem od něho nebo vyšší instance vydaným, nýbrž vynésti může konečné rozhodnutí bez ohledu na důkaz a předcházející přisudek, shledá-li důkaz zbytečným nebo prokázané okolnosti nerozhodnými (dv. dekr. ze dne 22. června 1835 č. 42 sb. z. s.). Dokazovateli jest zůstaveno podati spis průvodní v zákonné, neprodlužitelné 14denní lhůtě propadné, počítajíc od doručení výměru, kterým strany o skončení výsledku svědka neb nálezu znaleckého byly vyrozuměny (§ 172 [244] s. ř., výt. min. spr. ze dne 16. prosince 1851 č. 258 ř. z., dv. dekr. ze dne 15. ledna 1787 č. 621 lit. i) sb. z. s.; § 6 z. ze dne 16. května 1874 č. 69 ř. z.). Objedná-li si dokazovatel vyhotovení přepisů výpovědí svědeckých nebo znaleckého nálezu, nemá se včítati do lhůty této den objednání a doba až do vyhotovení a doručení přepisů těchto soudní kancelář. Vzhledem k tomu musí kancelář den, kdy dokazovatel přepisy si vyžádal a kdy jemu byly doručeny, přesně zaznamenati a nejen na originalu protokolu o výsledku sepsaného, nýbrž i na vydaných prepisech poznamenati (§§ 2, 4 nař. ze dne 16. prosince 1851 č. 258 ř. z.). Strana není nucena protokol o výpovědích svědeckých ku svému spisu průvodnímu připojiti, jelikož originál protokolu u soudu jest uložen (dv. dekr. ze dne 15. ledna 1787 č. 621 lit. h) sb. z. s.). Opozdný spis průvodní nemá býti přijat (§ 172 [244] s. ř.). V čas podaný spis průvodní má býti dodán odpůrci, aby podal svou odpověď průvodní; než i v tom případě, když probant žádný spis průvodní nepodal, zůstaveno jest probatovi, podati spis »ku provedení dokladů, které mu dle jeho domnění z poučení plynou«. Též probat podež spis v zákonné, neprodlužitelné, 14denní lhůtě propadné, čítajíc ode dne doručení průvodního spisu probanta aneb ode dne po projití lhůty pro tento stanovené. Zjednání opisu protokolů nestaví běh lhůty této. Spisy tyto nesmí přiváděti nové okolnosti nebo průvody, ježto by jinak nebylo lze bráti nejmenšího zřetele k takové novotě (§ 174 [246] s. ř.). Kromě těchto spisů nebudiž žádný již dovolen (§ 175 [247] s. ř.). Po spisech průvodních následuje opětne inrotulování spisů. Ve sporu stručném nepřipouštějí se spisy průvodní neb odpovědi průvodní (§ 41 pat. ze dne 24. října 1845 č. 906 sb. z. s.).

Spisy sporné (ve starém řízení soudním).**I. Pojem.**

Spisy sporné jsou písemnosti od stran ve sporu civilním buď ve formě podání nebo protokolárně sdělané, ve kterých strany uvádějí okolnosti skutkové a právní, ze kterých své právo procesní dovozují; spisy sporné tvoří material pro nález soudcovský. Každé straně dovoleno jest pravidelně — vyjímajíc případy v soudním řádu výslovně stanovené — jen dvě řeči podati a sice žalobci žalobu a repliku, žalovanému odpověď a dupliku (§ 2).

II. Obsah spisů sporných.

Ohledně obsahu platí následující zásady:

1. V žalobě uváděti má žalobce skutečnosti, ze kterých své právo odvozuje úplně se všemi okolnostmi, které ku provedení jeho práva sloužiti by mohly, dle pořádku časového (§ 3); prosbu své žaloby má, pokud možno, přesně vytknouti (§ 8); v následujících spisech nemá žalobce ani nic o žalobě opakovati, ani jiné nové okolnosti uváděti, než pokud toho k vyvrácení obran a námitek žalovaného zapotřebí (§ 9);

2. žalovaný má ve své odpovědi jasně a bez dvojsmyslů zodpověděti všechny od žalobce uvedené okolnosti a sice každou zvláště a v tom pořádku, v jakém byly vypočteny (§ 5) a po tomto zodpovědění děj skutkový doplniti a ony okolnosti, které žalobce zamlčel, anebo jinak, než jak se skutečně mají, uvedl, v přiměřeném pořádku doložiti (§ 6); konečně uvéstí má všechny námitky, jimiž se proti žalobci buď jen pro tentokráte, neb pro vždy chrániti hodlá, a sice nejdříve ony, které z nějakého fakta vzcházejí (§ 7).

III. Forma spisů sporných.

Spisy sporné podati se musí dvojmo; strany mají se zdržeti všelikých rozvlácností, opakování a věcí, jež tam nenáleží (§ 13); podány mají býti spisy jazykem v okrese soudním obvyklým (vým. ze dne 29. listopadu 1887 č. 13.481, sb. 11.865; ze dne 9. září 1880 č. 9444, sb. 8085; ze dne 11. června 1856 č. 5153, sb. 202); podány buďtež pod nadpisem a podpisem u každého soudu obvyklým. Zevně budiž udán kromě jména stav obou stran sporných a předmět sporu (§ 14). Není pochyby, že může soudce spis, který od strany zřejmě proti předpisu ob. řádu soud. byl podán, zamítnouti a stranu k následování práva poukázati (dv. dekr. ze dne 6. října 1783 č. 197 lit. a) sb. z. s.). Vždy, kdy spis k opravě sběhlé chyby byl vrácen, stanovena buď lhůta, do které opravený opět podán býti má (dv. dekr. ze dne 13. února 1795, č. 217 sb. z. s.). O spisech sporných nového soudního řádu viz čl. Podání.

Splátka jest částečné splacení dluhu. Dle občanského zákona nemůže věřitel proti své vůli býti povinen, aby přijal něco jiného, než co má právo pohledávati (§ 1413 o. o. z.). Věřitel tudíž není povinen zaplacení dluhu v částkách čili splátky přijímati; to závisí úplně na jeho dobré vůli. Mají-li se však platiti rozličné dluhy, pokládá se vždy ten dluh za vyrovnaný, který dlužník se svolením věřitele výslovně zapraviti chce (§ 1415 o. o. z.). Je-li pochybno, jaký úmysl dlužník měl, nebo odporuje-li věřitel, mají se sraziti nejprve úroky, pak jistina, z několika jistin ta, o kterou již byl dlužník upomínán nebo která jest splatna, a po ní ta, která jest pro dlužníka nejobtížnější (§ 1416 o. o. z.). Je-li sporno, byla-li učiněna splátka na zažalovanou nebo na jinou pohledávku, má žalovaný ono prvnější tvrzení dokázati, kdežto tvrzení druhé žalobce dokazovati nemusí (rozh. ze dne 23. června 1880, sb. »Gl. U.« č. 71). Není-li ve kvitanci označen dluh, na nějž splátka byla učiněna, musí dlužník dokázati, že splátka vztahovala se na určitý dluh (rozh. ze dne 30. června 1881, časopis »Juristische Blätter č. 36). Ustanovení § 1416 platí nejen tam, kde plátce neoznačil položku, kterou zapraviti chce, nýbrž i tam, kde byl sice úmysl projeven, však druhou stranou popřen (rozh. ze dne 19. dubna 1877, sb. »Gl. U.« č. 6456). Ustanovení § 1416 o »úrocích« nemůže býti rozšířeno na útraty sporu a exekuce (rozh. ze dne 15. února 1876, sb. »Gl. U.« č. 6030).